

~~Nr ng 2158~~

Warszawa, dnia 30 .06.1983 r.

poz. 178

X
2

TAJNE SPEC. ZNACZENIA

Ug-001726/83

DZIAŁANIA POLITYCZNO-OPERACYJNE
W RAMACH OPERACJI "ZORZA"

Wizyta papieża Jana Pawła II przebiegła bez zakłócenia porządku i spokoju publicznego. Próby jej upolitycznienia w kierunku niekorzystnym dla państwa miały ograniczony zasięg i były likwidowane. Zamierzenia opozycji wewnętrznej i sił wrogich na Zachodzie nie zostały osiągnięte. Spowodowane to było przyjęciem właściwych założeń i kierunków polityczno-operacyjnych oraz konsekwentną ich realizacją, co zabezpieczyło polityczno-strategiczne interesy państwa i korzyści operacyjne.

Działania skoncentrowane były na następujących płaszczyznach:

- wytworzenia właściwego klimatu społecznego przed i w czasie wizyty;
- potwierdzeniu pryncypiów polityki wyznaniowej państwa i wykazaniu jej stabilności;

[Handwritten signature]

- eliminowaniu sytuacji mogących stanowić źródło politycznych zagrożeń dla władz;
- wspieraniu środowisk i grup społecznych wyrażających pozytywne nastawienie do dialogu i porozumienia oraz rozbudowywanie zaufania i wiarygodności do władz;
- odpowiedniemu przygotowaniu sił i środków operacyjnych oraz prawidłowemu wykonaniu przez nie postawionych zadań.

Powyższe kierunki ujęte były w planach, dyrektywach i wytycznych Dyrektora Departamentu IV MSW. Uwzględniały one złożoność sytuacji w kraju i świecie, trudne do przewidzenia reakcje zgromadzeń z udziałem papieża i jego emocjonalny stosunek do sytuacji w kraju oraz polityczno-propagandowy nacisk wrogich sił.

Realizacja zadań wymagała odpowiedniego zabezpieczenia organizacyjnego. Powołano zespoły funkcjonariuszy do koordynacji i wykonania zadań. Przeprowadzono 17 odpraw i narad służbowych, przekazano do zainteresowanych jednostek wytyczne nakreślające kierunki pracy operacyjnej, zasady ich realizacji i sposoby organizacji.

I. REALIZACJA ZADAŃ

Charakter operacji związanych z zabezpieczeniem wizyty wymagał uwzględnienia wiodącej roli Departamentu IV MSW. Wynikało to z potrzeby konkretnego ustalenia kierunków, działań operacyjnych i współdziałania jednostek resortu Spraw Wewnętrznych. Chodziło też o właściwe włączenie sił i środków operacyjnych do realizacji ogólnego planu zabezpieczenia wizyty papieża w Polsce.

W stosunku do Watykanu i osoby papieża realizowano szereg działań. Uzyskano wyprzedzające informacje o nastawieniu papieża i kręgów watykańskich wobec wizyty i do sytuacji w kraju. Dysponowaliśmy tematami i głównym zarysem przemówień papieża, a także planami spotkań z przedstawicielami środowisk i grup społecznych. Do Watykanu i najbliższego otoczenia papieża przekazywano sugestie, oceny i różne opinie na temat sytuacji w kraju i związane z wizytą. Realizowane to było kanałami dyplomatycznymi, poprzez dialogi polityczno-operacyjne oraz osobowymi źródłami informacji. Między innymi wykorzystano aktywnie do tego 16 tajnych współpracowników.

Podczas pobytu w Polsce kard. Martini, arcybiskupów: Silvestriniego i Poggi'ego oraz prałata Bolonka, przekazano drogą agenturalną materiały i informacje, które wpłynęły na wynegocjowanie ze stroną watykańską optymalnych warunków wizyty. Poinformowano także o negatywnie politycznym zaangażowaniu się części biskupów i księży. Znalazło to odzwierciedlenie w spotkaniach papieża z klerem, podczas których w sposób pośredni problem ten akcentował.

W stosunku do kierownictwa Episkopatu, biskupów i znaczących opiniotwórczych kręgów kościelnych podejmowano działania ukierunkowane na przyjęcie duszpasterskiej formuły wizyty dające się politycznie zdyskontować w interesie państwa. Wpływano na respektowanie ustalonych i podpisanych przez stronę kościelną zobowiązań dotyczących warunków polityczno-organizacyjnych wizyty. W kwestiach związanych z wizytą przeprowadzono 53 rozmowy z biskupami, 269 rozmów z księżmi pełniącymi ważniejsze funkcje w Kościele /kurialiści, wykładowcy uczelni kościelnych i katolickich/ i 140 rozmów z przełożonymi ważniejszych zakonów. Przyniosły one skutek w postaci korzystnych komentarzy

o układach, sytuacjach i odniesieniach kardynała Glempa w Episkopacie i do Watykanu. Podczas wizyty zaznaczyło się to specjalnym uhonorowaniem kardynała Glempa przez papieża. Spowodowało to swoisty dysonans wśród hierarchii.

Zneutralizowano tendencje do nadmiernego programu wizyty, a szczególnie zaangażowania w tej mierze biskupów i kurii z Lublina, Gdańska, Olsztyna, Łodzi i Szczecina. Skutecznie lansowano w świadomości hierarchii nadrzędną zasadę bezpieczeństwa papieża wobec pozostałych spraw organizacyjnych, która ograniczyła do minimum bezpośredni kontakt papieża ze zgromadzonymi na trasach przejazdu.

Poprzez biskupów i kurie wpływno na właściwy dobór osób duchownych i świeckich do kościelnych komitetów organizacyjnych wizyty i kościelnych służb porządkowych. Spowodowano wyeliminowanie z tych struktur 52 osoby, które ze względu na podejmowanie działalności politycznie negatywnej, nie gwarantowały właściwego zachowania i działania. Między innymi niedopuszczono: ks. Popiełuszkę z Warszawy do pracy w komitecie organizacyjnym na czas trwania pobytu papieża w Warszawie; 2 księży do pełnienia funkcji spikerów /w Niepokalanowie i na Górze świętej Anny/.

Oddziaływaniem na biskupów niedopuszczono do spotkania papieża z osobami prezentującymi opozycyjną postawę i związanych z byłą "Solidarnością" - np. Kukułowicza, Switonia, Kułaja, Baumgarta, Bartoszcze, ks. Jankowskiego, ks. Kantorskiego, Mazowieckiego. Realizowane to było przez 27 tajnych współpracowników.

W oddziaływaniu na kościelne komitety organizacyjne szczególną uwagę zwracano na plany, rozmieszczenia uczestników zgromadzeń w miejscach uroczystości i próby organizowania wydzielonych sektorów dla byłych interno-

wanych. Między innymi taki zamiar udaremniono wobec inicjatyw zorganizowania specjalnego sektora dla b. internowanych i b. działaczy "Solidarności" na Stadionie X-lecia w Warszawie, Nowej Hucie-Mistrzejowicach i na Górze św. Anny.

Przecięto zamiar zorganizowania przez byłych aktywistów "Solidarności" manifestacyjnego przeniesienia krzyża z kopalni "Wujek" na lotnisko Katowice-Muchowiec. Również udaremniono podobną inicjatywę ks. Popiełuszki w Warszawie, przemarszu b. działaczy "Solidarności" z FSO i Huty "Warszawa" na Stadion X-lecia oraz ks. Miecznikowskiego z Łodzi, który planował podróżować za papieżem do poszczególnych miejsc uroczystości z grupą b. internowanych.

Udaremniono 17 przypadków prób wręczenia papieżowi petycji i darów o negatywnej wymowie politycznej.

Wyprzedzające rozpoznanie oraz skuteczne działania możliwe były dzięki usytuowaniu 291 tajnych współpracowników w kościelnych komitetach organizacyjnych w diecezjach, na terenie których przebywał papież.

Działania wobec księży świeckich i zakonnych polegały głównie na przeprowadzeniu rozmów profilaktycznych, ostrzegawczych przed wykorzystywaniem ambon, grup pielgrzymkowych i uroczystości z udziałem papieża do politycznie negatywnych inicjatyw. W zdecydowanej większości nasze informacje o próbach wykorzystania wizyty papieża przez opozycję do celów politycznych, przyjmowane były ze zrozumieniem i powagą. Postawę taką wykazywali księża organizujący lub prowadzący pielgrzymki.

Szczególnej, zaostrożonej kontroli operacyjnej zostali poddani księża, znani z politycznie negatywnych zaangażowań, inicjatyw i wystąpień publicznych. Działaniami tymi objęto 350 księży diecezjalnych i zakonnych.

Ogółem w związku z operacją "Zorza" przeprowadzono 1023 rozmowy operacyjne /profilaktyczno-ostrzegawcze, sondażowe, informujące/ z księżmi.

Generalnie nasze działania na biskupów i księży przyniosły efekt pozytywny. Wyrażało się to przede wszystkim w wyeliminowaniu z wystąpień publicznych przed wizytą i w jej trakcie, negatywnych treści politycznych. W listach pasterskich, komunikatach i instrukcjach dla księży biskupi apelowali o religijne zachowanie się i reagowanie na odstępstwa od duszpasterskiego charakteru uroczystości.

Sytuacja związana z wizytą i przeprowadzonymi rozmowami pozwoliła na nawiązanie szeregu nowych dialogów, w tym 41 z księżmi usytuowanymi w koncepcyjno-organizacyjnych ogniwach Kościoła, które rokują w przyszłości poważne korzyści operacyjne.

Niewątpliwie na spokojne i rozważne zachowanie się uczestników uroczystości miały wpływ przeprowadzone rozmowy z księżmi, apele i duże nasycenie agenturą wszystkich uroczystości i spotkań z papieżem. Ogółem Pion IV do operacyjnego zabezpieczenia poszczególnych uroczystości delegował i wykorzystał spośród kleru 6146 tajnych współpracowników. Niezależnie od tego w pielgrzymkach usytuowane były źródła informacji z pozostałych kontrolowanych środowisk.

W połączeniu z uczestnictwem zabezpieczenia uroczystości przez 9050 pracowników oddelegowanych do Operacyjnej Grupy Centralnego Podporządkowania, spowodowało to niewątpliwy efekt oddziaływania na tłum.

O d d z i a ł y w a n i e n a k a t o l i k ó w
ś w i e c k i c h miało charakter operacyjnie zróżnicowany. Generalnie skoncentrowano się na aktywistach katolickich znanych z opozycyjnego nastawienia, powiązanych z b. "Solidarnością", z wrogimi ośrodkami na

Zachodzie itp. Doprowadzono do znacznego rozdźwięku pomiędzy kardyna-
łem Glempem a katolikami świeckimi działającymi w Prymasowskiej Ra-
dzie Społecznej. Spowodowało to, że prymas z większym dystansem odno-
si się do Rady i z reguły ogranicza się do przyjmowania jej prezydium.
Powyższe rzutowało, że kard. Glemp na spotkanie z papieżem delegował
jedynie kilku jej przedstawicieli. Zainicjowano operacowanie i opublikowa-
nie 6-ciu artykułów w katolickiej prasie omawiających w sposób korzystny
dla władz wizytę i osobę papieża. W powyższej sprawie zaangażowanych
było 7 tajnych współpracowników.

Niedopuszczono do akredytacji przy Centrum Prasowym Episko-
patu 5 działaczy katolików świeckich zaangażowanych w byłej "Solidarności".

W skali kraju w związku z operacją "Zorza" przeprowadzono
łącznie 342 rozmowy profilaktyczno-ostrzegawcze i sondażowo-informujące
z działaczami katolików świeckich. Szczególnie aktywną kontrolą operacyj-
ną objęto 147 osób.

W o b e c z n a c z n e g o u a k t y w n i e n i a
s i ę b y ł y c h d z i a ł a c z y z N S Z Z R Í "S o -
l i d a r n o ś ć" i próby wykorzystania uroczystości z udziałem papie-
ża w Niepokalanowie, wobec czołowego aktywu zastosowano kontrolę ope-
racyjną, łącznie z izolacją. Spowodowało to przecięcie inicjatyw i nie
dojście do skutku szerszego zaakcentowania byłego aktywu na uroczystoś-
ci z udziałem papieża w Niepokalanowie. Na przykład J. Kułaj nie opusz-
czał miejsca zamieszkania. St. Janisz, M. Wszyński i W. Kęcik,
J. Rożek poddani byli jawnej obserwacji. Natychmiast po uroczystościach
w Niepokalanowie poprzez osobowe źródła informacji ustalono dane o oso-
bach, które podczas nabożeństwa demonstrowały transparenty z napisem
lub nawołujące do "Solidarności". W sprawie tej podjęto stosowne działa-
nia operacyjno-dochodzeniowe. Ponadto na kilka dni przez wizytę, w ra-
mach operacji "Zorza", dokonano na terenie kraju zatrzymanie 13 osób,
w tym zastosowano środek zapobiegawczy w postaci aresztu tymczasowe-

go wobec 3 osób. Zakwestionowano znaczną ilość nielegalnej literatury, ulotek, biuletynów, farby drukarskiej, matryc, papieru itp.

Ogółem w skali kraju przeprowadzono 458 rozmów profilaktyczno-ostrzegawczych i sondażowych z b. działaczami NSZZ RI "Solidarność".

Na uwagę zasługują także działania w celu opanowania szczególnie ważnych dla klimatu i przebiegu wizyty działalności instytucji lub sytuacji. Między innymi: do Centrum Prasowego podległego Sekretariatowi Episkopatu wprowadzono 6 tajnych współpracowników z posiadanej agencji Departamentu IV; na spotkaniu młodzieży z papieżem w Częstochowie zadania realizowało 71 tajnych współpracowników z duszpasterstwa akademickiego i ruchu oazowego. W wyniku właściwego ukierunkowania agencji wyeliminowano na spotkaniach młodzieży z papieżem akcenty oazowe. Brak szczególnych odniesień w wystąpieniach papieża do ruchu oazowego dają możliwości kształtowania korzystnych sytuacji operacyjno-politycznych w tym ruchu.

Usytuowanie na stanowiskach funkcyjnych 423 tajnych współpracowników w kościelnych służbach porządkowych, w większości dało pożądane efekty. Pozwoliło to wpływać tonująco na nastroje i właściwe wykonywanie zadań przez kościelne grupy porządkowe.

O g ó ł e m w z w i ą z k u z o p e r a c j ą "Z o r z a" p r z e p r o w a d z o n o w s k a l i k r a j u 16 zatrzymań, w tym 11 aresztowań tymczasowych oraz dokonano 17 przeszukań. Rozmów profilaktyczno-ostrzegawczych w skali kraju przeprowadzono ogółem 1823.

II. DZIAŁANIA SPECJALNE

W ramach operacji "Zorza" były podejmowane bezpośrednio działania na osoby duchowne i pośrednio na instytucje i środowiska kościelne:

- w stosunku do papieża i jego najbliższego otoczenia zrealizowano przekazanie 18 petycji i pism o różnych treściach korzystnych operacyjnie. Zadanie to realizowało 5 tajnych współpracowników;
- podczas pobytu papieża w Częstochowie i Krakowie spowodowano przekazanie do jego najbliższego otoczenia /Casaroli, Silvestrini, Macharski/ 54 listów zawierających protesty przeciwko organizowaniu z udziałem papieża manifestacji politycznych;
- w stosunku do biskupów: Tokarczuka, Musiela i Werno zrealizowano kombinacje operacyjne, obniżające ich prestiż w Watykanie i w kraju. Między innymi podczas pobytu arcybiskupów Silvestrini'ego i Poggi'ego w Polsce przekazano im 150 różnych petycji, protestów i pism o charakterze skarg, których autorami byli księża i katolicy świeccy. Zawierały one m.in. fakty niemoralnego prowadzenia się księży, niesprawiedliwości w kościele, konflikty wśród duchowieństwa oraz angażowanie się księży w działalność polityczną. Ponadto wobec biskupa Werno wykorzystano sprawę Jastrowa /konflikt wiernych z księżmi/ dla wykazania ordynariuszowi Jezowi częściowej odpowiedzialności biskupa Werno za powstałą sytuację;
- w stosunku do księży m.in. Jankowskiego, Popiełuszki, Małkowskiego, Kantorskiego, Jastaka, Oszejcy, Lipskiego prowadzono działania kompromitujące, operacyjno-represyjne i administracyjne. Efektem tego było zdezwauowanie w kurii i wśród wyznawców w Gdańsku osoby księdza Jankowskiego. Został on odsunięty od roli "przewodnika" Wałęsy. Ks. Popiełuszko, wobec podjętych działań nie został dopuszczony do papieża, co w świetle wcześniejszych jego zapowiedzi i różnych

inicjatyw w tej mierze, postawiło go w niekorzystnej sytuacji i skompromitowało w środowisku. Pozostali księża ograniczyli swoją działalność do funkcji duszpasterskich;

- spowodowano ukazanie się w nieoficjalnych i oficjalnych wydawnictwach kościelnych i katolickich na Zachodzie 11 artykułów i większych opracowań nt. Kościoła rzymskokatolickiego, hierarchii, sytuacji konfliktowych wśród duchowieństwa, przejawów kontestacji wśród młodych księży, związków zawodowych pracowników kościelnych. Tego typu materiały ukazały się m.in. we Włoszech, Holandii, Francji, Anglii, Hiszpanii i RFN. Niektóre z tych publikacji dotarły do papieża;
- zainspirowano wydanie przez grono księży tradycjonalistów o treści dezintegracyjnej książki pt. "Kompedium Fundamentalne Nauki Katolickiej" w nakładzie 2 tysięcy egzemplarzy /dotarła ona do najbliższego otoczenia papieża/. Rozkolportowano 200 egzemplarzy broszury pod tytułem "W obronie Kościoła rzymskokatolickiego w Polsce", przedstawiające powiązania Kościoła z masonerią światową;
- zainspirowano ukazanie w kraju 27 publikacji w prasie centralnej i terenowej przedstawiających problemy wewnętrzne Kościoła oraz sytuacje konfliktowe stawiające w niekorzystnym świetle duchowieństwo. /"Sztandar Młodych", "Głos Wybrzeża", "Argumenty", "Express Wieczorny"/;
- zainicjowano 12 telewizyjnych i 7 radiowych audycji przedstawiających różne niekorzystne sytuacje związane z Kościołem rzymskokatolickim, duchowieństwem i religią. W audycjach tych były podejmowane, w tonie krytykującym, tematy powiązania księży z opozycją, udostępnianie przez Kościół dla ekstremy obiektów sakralnych itp.;
- w kilku audycjach pozytywnie zaprezentowano inne wyznania i kościoły co społecznie je dowartościowało.

Zakładane przez nas cele propagandowe zdezawuowania Kościoła i duchownych odniosły w znacznej mierze skutek. Wyrazem tego były ostre protesty strony kościelnej. Biskupi nawet publicznie wyrażali zaniepokojenie faktem ukazania się powyższych publikacji. Natomiast inne wyznania, środowiska katolików świeckich i niektóre grupy społeczne odebrały to z zainteresowaniem.

III. KIERUNKI I ZADANIA POLITYCZNO-OPERACYJNE DLA DEPARTAMENTU IV I WYDZIAŁOW IV KW MO

Druga wizyta Jana Pawła II w Polsce wniosła nowe doświadczenie i obserwacje do pracy operacyjnej. Generalnie należy uznać, że zyski polityczne i operacyjne wizyty dominują nad stratami formacyjnymi, umocnieniem ideologicznym kleru i wiernych. Ze sposobu zachowania się uczestników uroczystości religijnych z udziałem papieża i jego wypowiedzi, wyraźnie wynika, że mamy do czynienia z próbą upolitycznienia katolicyzmu, przełożenia akcentów z teologii na sprawy społeczne a nawet społeczno-polityczne.

Dane o frekwencji na uroczystościach z udziałem papieża /ok. 6,6 mln na uroczystościach i ok. 900 tys. osób na trasach/ wykazały określone możliwości oddziaływania Kościoła. Oceniamy, że Kościół przede wszystkim zabiegał o udział w uroczystościach rolników, robotników i młodzieży.

Współdziałanie z Kościołem było na ogół poprawne. Jednakże trzeba mieć świadomość, że Kościół do końca został partnerem dwulicowym. Odnosi się to do deklarowanych przez biskupów i księży działań i zachowań oraz wpływania na wiernych w korzystnym dla władz kierunku. Praktyka wykazała, że Kościół z tych deklaracji w pełni nie wywiązał się. Między innymi świadczyły o tym dyspozycje niektórych duchownych odpowiedzialnych za

kościelne służby porządkowe, w których zalecali pasywny sposób reagowania w przypadku zakłóceń. Należy sobie zdawać sprawę z tego, że mniejsza ilość wrogich kazań i inicjatyw przed i w trakcie wizyty ma jedynie wymiar taktyczny. Nie należy się spodziewać, że zostanie to utrzymane w przyszłości. Należy to uwzględnić w pracy operacyjnej.

Z naszego punktu widzenia spostrzeżenia, co do zachowania się opozycji na uroczystościach wskazują na zmianę taktyki i techniki wykorzystania tych imprez do zmanifestowania swojej obecności. Ogólnie polegała ona na odpowiednim przygotowaniu kamuflażu drzewca i sztandarów oraz rozwijania ich dopiero w zagęszczonym tłumie. Z reguły prezentowane były w czasie kiedy papież nie występował. Nasuwa się wniosek, że z uwagi na religijne zachowanie zgromadzonych opozycja nie miała możliwości szerszego zmanifestowania swojej obecności. Wypracowana przez nich taktyka działania w tłumie w określonych przypadkach uniemożliwiała nam dotarcie do sprawców wrogiego zachowania się.

Polityczno-operacyjna ocena i wynikające z niej wnioski, stawiają przed nami następujące kierunki i zadania operacyjne:

W odniesieniu do Kościoła:

Jednym z głównych kierunków działań polityczno-operacyjnych,, który wynika z powstałej sytuacji po wizycie jest odpowiednie wykorzystanie zdystansowania się Kościoła w Polsce i papieża od opozycji politycznej i opowiedzenie się za spokojem i stabilizacją. Taką postawę hierarchii i księży należy wzmacniać i rozwijać. Do realizacji tego, należy podjąć następujące zadania:

1. Udzielenie poparcia papieża dla linii kard. Glempa, wykorzystać do utrzymania i wzmocnienia jego prestiżu w Episkopacie i Kościele. Należy to realizować ostrożnie, ponieważ zbyt intensywne i otwarte przeprowadzenie tego założenia może stawiać prymasa w niezręcznej sytuacji i przynieść odwrotne skutki.

AS

14

2. Dokonać weryfikacji postaw biskupów i księży w świetle ich zachowań i prezentowanych postaw przed i w trakcie wizyty. Dążyć do podtrzymania nawiązanych kontaktów.
3. Wobec odżywiających tendencji rewizjonistycznych w RFN dyskutować operacyjnie stanowisko papieża w kwestii Ziemi Zachodnich i Północnych.
4. Dążyć do pogłębienia dysonansu między Episkopatem Polski a zachodniemieckim, wykorzystując fakt lekceważącego stosunku hierarchii RFN do wizyty papieża w Polsce. Jednym z faktów do wykorzystania na tej płaszczyźnie są okoliczności przysłania drugorzędnej reprezentacji Episkopatu RFN na wizytę papieża.
5. Prowadzić rozpoznanie i stosować przeciwdziałania próbom sakralizowania miejsc, w których odbyły się uroczystości z udziałem papieża.
6. Podejmować działania dyscyplinujące wobec księży prowadzących szkodliwą politycznie działalność. Należy to czynić głównie poprzez biskupów /rozmowy władz, wystąpienia pisemne, protesty wiernych, oddziaływania agenturalne/. Taki kierunek podyktowany jest troską, aby nie stwarzać wrażenia, że po wizycie władze wzmagają walkę z Kościołem, ale też nie idą na nadmierną liberalizację w stosunkach Państwo-Kościół. Aktualnie jest korzystna sytuacja do tego, aby dążyć do eliminowania z pracy duszpasterskiej księży wrogo ustosunkowanych do władz i ustroju.
7. Wykorzystywać nawiązane kontakty przed i w trakcie wizyty do umocnienia się operacyjnego w strukturach i ogniwach kierowniczych Kościoła. Finalizować te, które rokują nadzieję operacyjną.

15

W odniesieniu do Watykanu z pozycji krajowej:

Rozpoznawać strategię i taktykę Watykanu papieża i najbliższego otoczenia w sprawach Polski. Wpływać na wyrażenie akceptacji realizowanej przez Państwo polityki wyznaniowej. Dla osiągnięcia tego należy podjąć następujące zadania:

1. Zabezpieczyć wyprzedzająco dopływ informacji dla właściwego kształtowania stosunków z Watykanem.
2. Przekazywać do Watykanu i papieża korzystne dla Państwa opinie.

W odniesieniu do duszpasterstwa młodzieży:

Zaktywizować działania dla ograniczenia wpływu Kościoła na środowisko młodzieży, w kierunku niwelowania negatywnych akcentów adresowanych do tego środowiska przez papieża:

1. Wobec duszpasterstwa akademickiego zachodzi potrzeba oddziaływać kompleksowych prowadzonych wspólnie z pionem III. Z naszej strony poprzez tajnych współpracowników wpływać na ukształtowanie w środowiskach duszpasterstwa akademickiego klimatu sprzyjającego współdziałaniu Kościoła z Państwem.
2. W podejmowanych nowych dialogach polityczno-operacyjnych z duszpasterzami akademickimi wskazywać na konieczność eliminowania z ośrodków DA wrogich działań i zaangażowań politycznie negatywnych.
3. Wykorzystać zmiany organizacyjne w ruchu oazowym do osłabienia jego oddziaływań i odcięcia ks. Blachnickiego od wpływania na ten ruch.

16 75

W odniesieniu do katolików świeckich:

Podtrzymywać dotychczasowe zaangażowanie katolików świeckich na rzecz porozumienia, dialogu i działalności w PRON i innych organizacjach społeczno-politycznych.

1. Nie dopuszczać do związków z opozycją polityczną.
2. Wykorzystać naturalne sytuacje i układy personalne do inspirowania konfliktów wewnątrz środowiskowych, celem osłabienia pozycji katolików prezentujących tzw. prawicę.
3. Wspomagać operacyjnie katolików świeckich zaangażowanych pozytywnie, umożliwiać im docieranie do przedstawicieli Kościoła, aby przekonywali ich o słuszności realizowanej przez Państwo polityki wyznaniowej.

W odniesieniu do oddziaływyń na b. NSZZ RI "Solidarność" w ramach prowadzonego przez Kościół duszpasterstwa rolników:

Główny kierunek działań, to wyprzedzające rozpoznanie zamierzeń Kościoła w kwestiach organizacyjno-programowych duszpasterstwa rolników, ustalanie kręgów osób z opozycji politycznych dążących do wykorzystania struktur Kościoła, do inicjatyw i zaangażowań politycznych negatywnych:

1. Zaostrzyć kontrolę operacyjną wobec działaczy, którzy uaktywnili się politycznie negatywnie w okresie wizyty papieża.
2. Przeciwdziałać budowaniu struktur duszpasterstwa rolników, wykorzystywać do tego wszystkie operacyjne możliwości, łącznie z działaniami specjalnymi, daje to szansę powodzenia z uwagi na początkowy etap organizowania się i różnych stanowisk działaczy opozycji chłopskiej w stosunku do celów i programów duszpasterstwa rolników. Eliminować z tego duszpasterstwa ekstremalnych działaczy b. NSZZ RI "Solidarność".

W odniesieniu do działań specjalnych wobec Kościoła rzymsko-katolickiego:

Dążyć do osłabienia Kościoła i jego wpływu na społeczeństwo, kształtować i rozwijać wśród kleru sceptycyzm wobec propagandy zachodniej. W tym kierunku należy:

1. Wykorzystać zachowanie i przemówienia papieża do wprowadzenia zamętu ideologicznego w doktrynie Kościoła rzymsko-katolickiego. Argumentami do tego są: wprowadzane nowości do pracy urzędu Watykanu, nowy styl bycia papieża; rozbieżność w sposobie ujęcia tematów społecznych i politycznych w przemówieniach papieża w kraju, a wydanych przez niego dokumentach i wystąpieniach w innych krajach, np. na Zachodzie w większym stopniu akcentuje problematykę pracy.
2. Celowym wydaje się upowszechnienie opinii, iż niektóre tezy akcentowanej przez papieża problematyki społecznej są zaczerpnięte z klasycznej teorii marksistowskiej.
3. Wykorzystać protest Watykanu przeciwko manipulacji prasy zachodniej wizytą papieża w Polsce, do dezawuowania propagandy zachodniej.

W odniesieniu do propagandy:

Inspirować właściwe instytucje do podejmowania tematów kościelnych w aspekcie innych spraw, jak np. związki części duchowieństwa z opozycją, konflikty księży z wiernymi, nadmierne bogacenie się itp.

x

x

x

Wskazaniem byłoby przekazanie materiałów z wizyty papieża /dokumentacja filmowa i fotograficzna, stenogramy przemówień papieża, biskupów i księży, innych materiałów operacyjnych/ Akademii Spraw Wewnętrznych i Wyższym Szkołom Oficerskim Ministerstwa Spraw

Wewnętrznych, aby w oparciu o nie dokonały analizy, opracowały ocenę, wyciągnęły wnioski i przygotowały materiały szkoleniowe dla potrzeb własnych i poszczególnych służb resortu.

[Handwritten signature]

DYREKTOR DEPARTAMENTU IV MSW

plk Z. PŁATEK

wk/jm/001145/83

nr rej 2158

